

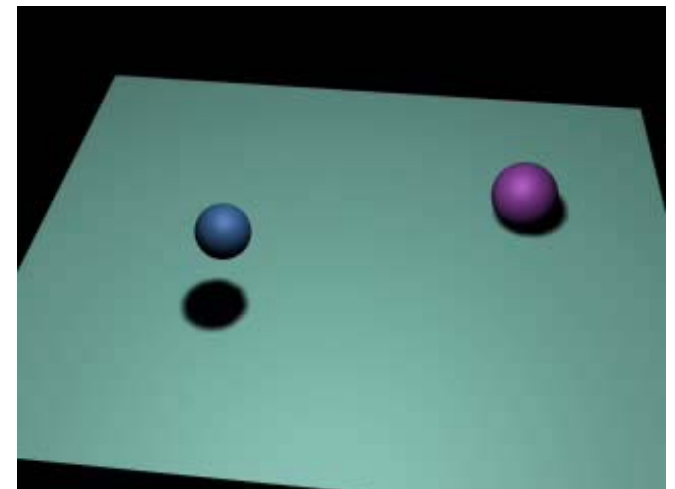
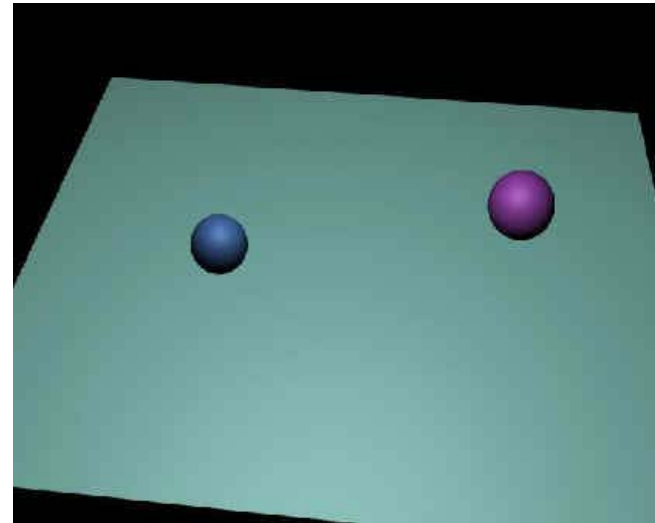
Simulació d'ombres

Carlos Andújar

Març 2015

Avantatges de simular ombres

- Més realisme
- Indicació visual de profunditat

Avantatges de simular ombres

- Informació adicional

ECVP

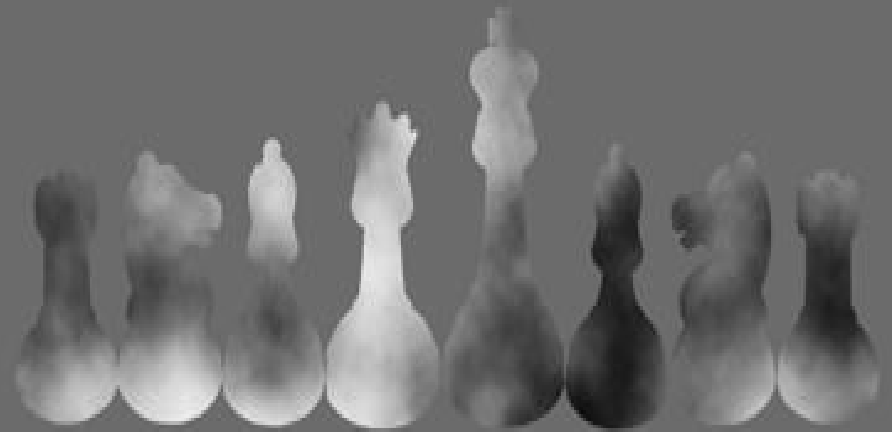
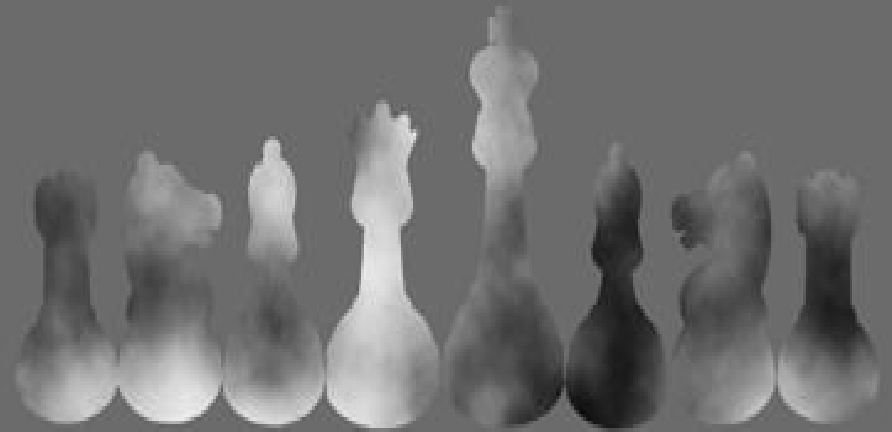
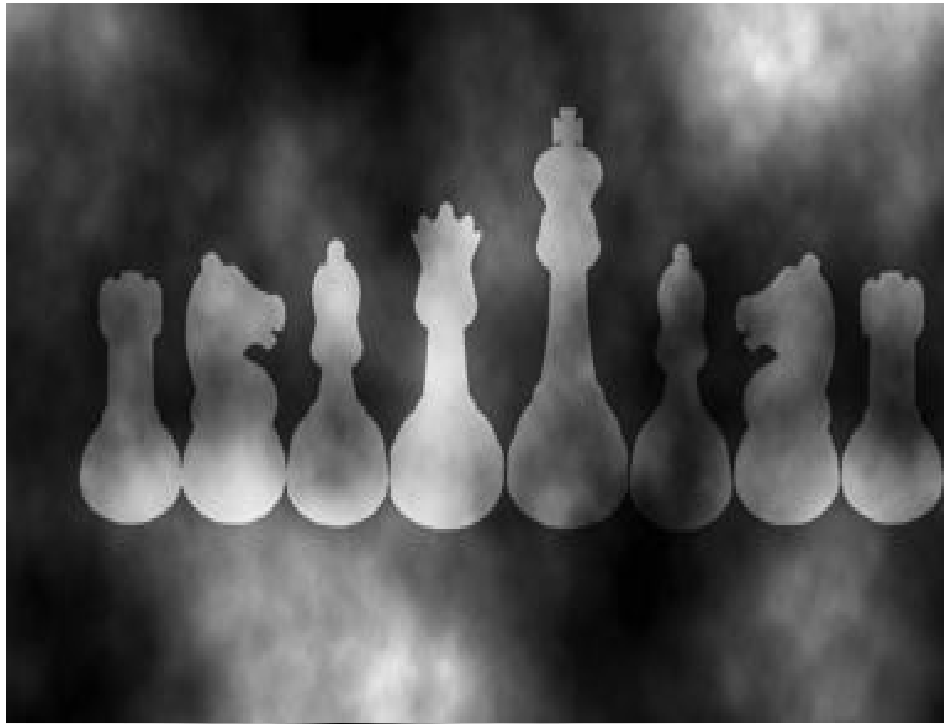

2005

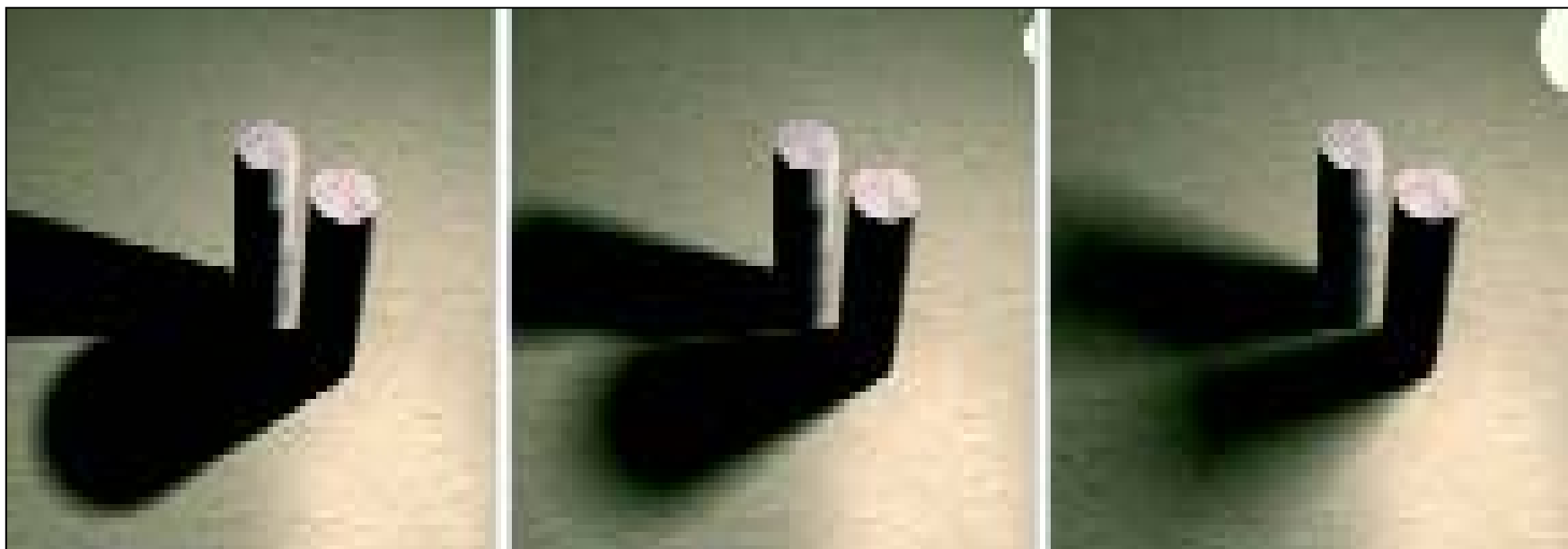
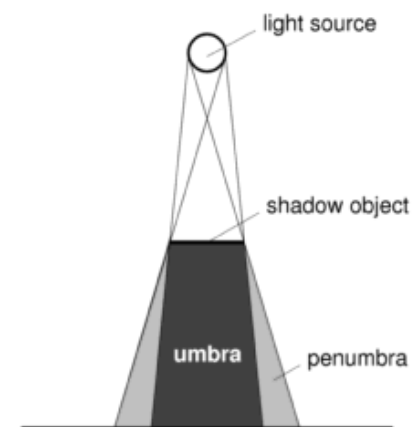
ECVP

2005

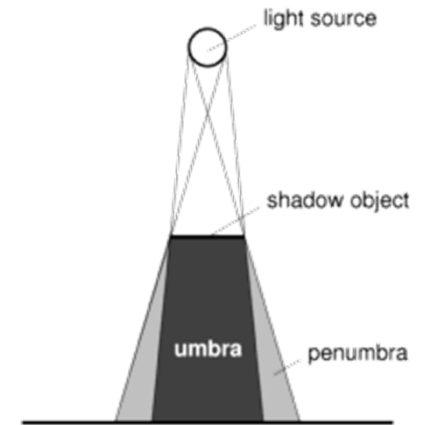

Umbra i penumbra

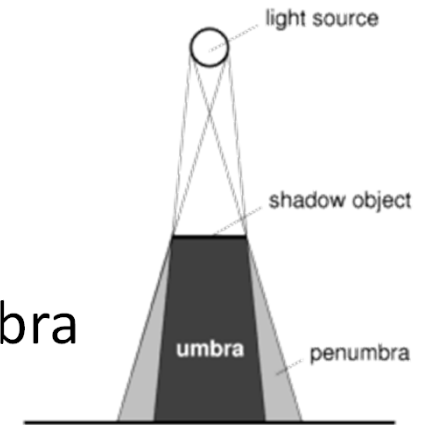
Propietats

- Si la font de llum és puntual →
- Si augmenta la mida de la font de llum...
- Si apropem ocluser i receptor...

Propietats

- Si la font de llum és puntual → no hi ha penombra
- Si augmenta la mida de la font de llum...
 - Augmenta la penombra
 - Disminueix la umbra (pot ser nul·la)
- Si apropem ocluser i receptor...
 - Disminueix la penombra

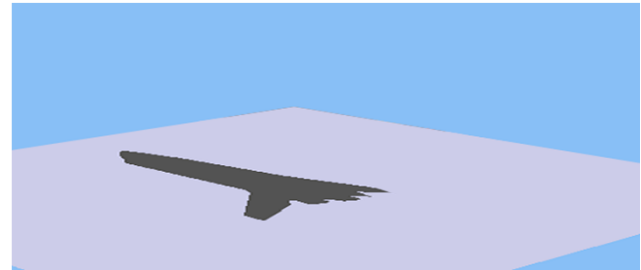
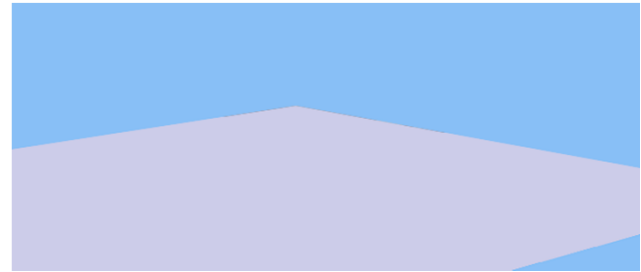

Ombres per projecció (un pla)

// 1. Dibuixar **receptor**

// 2. Dibuixar l'**emissor** projectat (ombra)

// 3. Dibuixar **emissor**

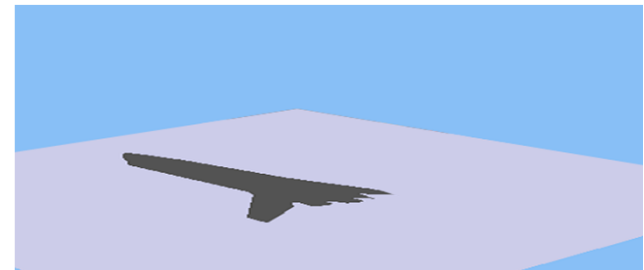
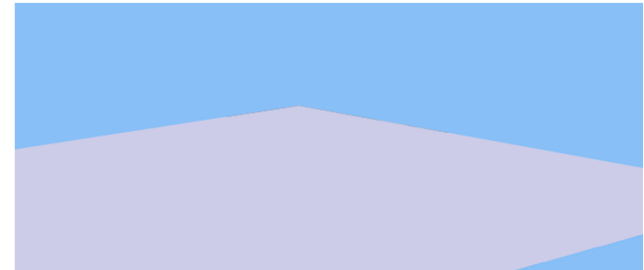

Ombres per projecció (un pla)

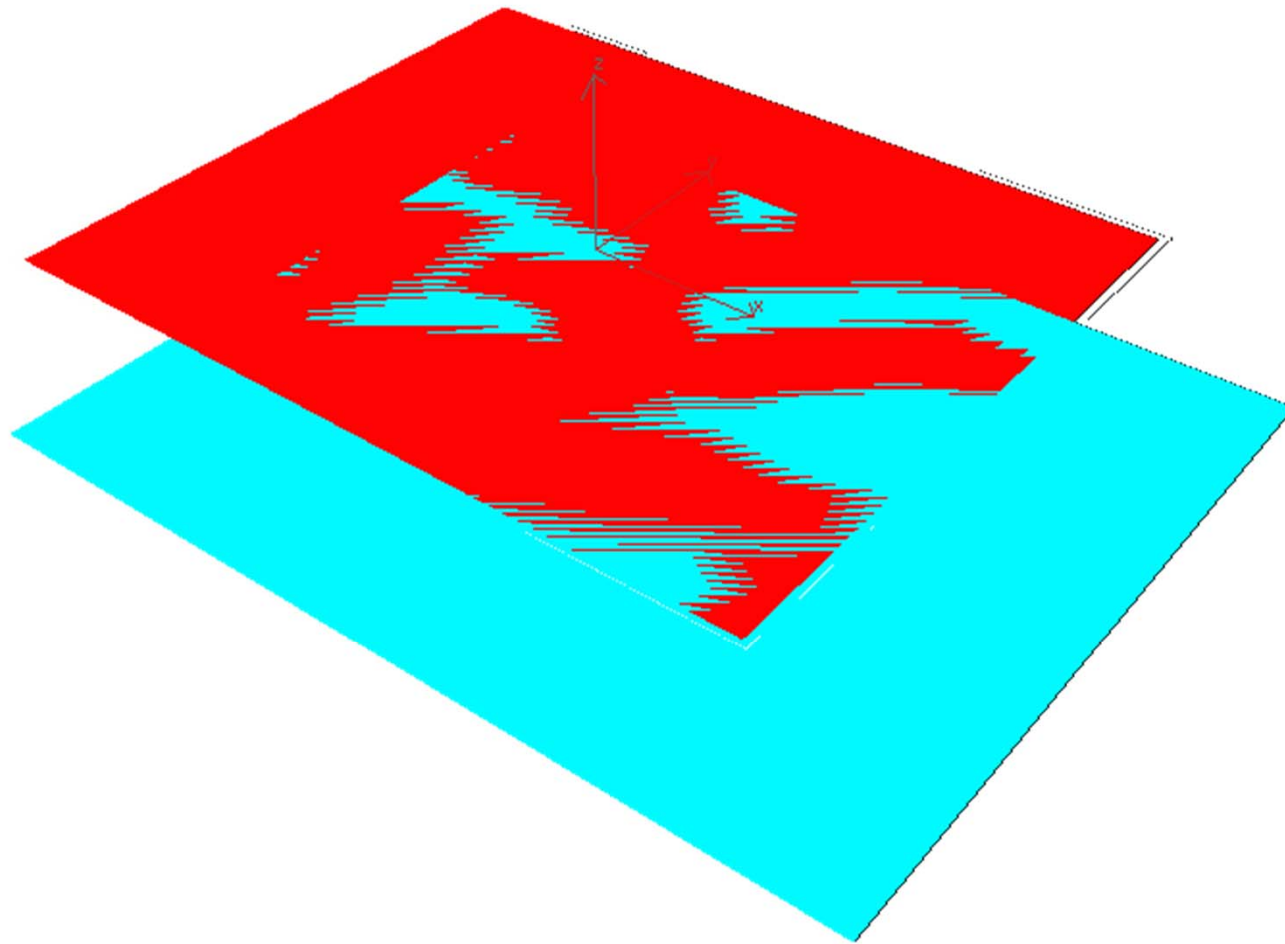
```
// 1. Dibuixar receptor  
dibuixa(receptor)
```

```
// 2. Dibuixar l'emissor projectat (ombra)  
glDisable (GL_LIGHTING);  
glDisable (GL_DEPTH_TEST);  
glMatrixMode (GL_MODELVIEW);  
glPushMatrix ();  
glMultMatrixf (MatriuProjeccio);  
dibuixa (oclusor);  
glPopMatrix ();
```

```
// 3. Dibuixar emissor  
glEnable (GL_LIGHTING);  
glEnable (GL_DEPTH_TEST);  
dibuixa (emissor);
```


Z-fighting

Evitar problemas de z-fighting

glPolygonOffset(***factor***, ***units***)

- Efecte: abans del depth test, es modifica el valor de la z del fragment (per defecte en $[0,1]$), amb l'equació

$$z' = z + \partial z \cdot \mathbf{factor} + r \cdot \mathbf{units}$$

on

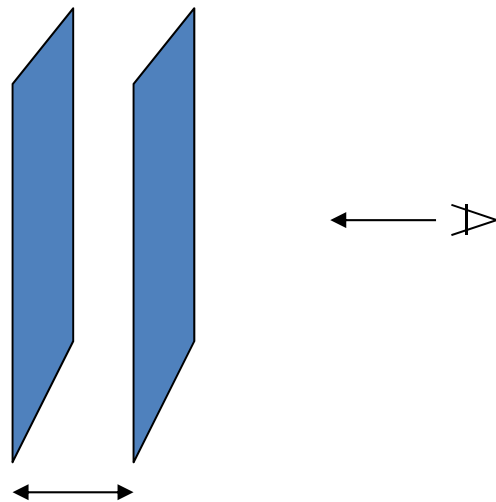
$$\partial z = \max(\partial z / \partial x, \partial z / \partial y)$$

r = valor més petit tal que garantitza un offset > 0

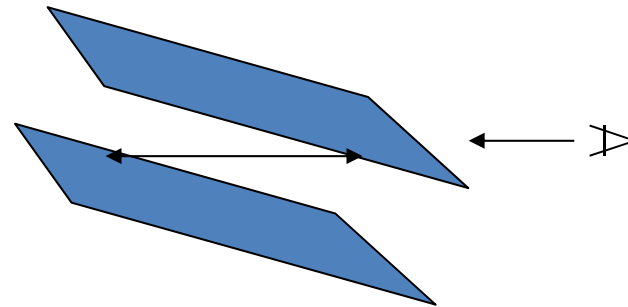
- El paràmetre *factor* permet introduir un **offset variable** (depén de la inclinació del polígon)
- El paràmetre *units* permet introduir un **offset constant**

Evitar problemas de z-fighting

$$\text{offset} = dz \cdot \text{factor} + r \cdot \text{units}$$

Offset = $r \cdot \text{units}$ ($dz=0$)

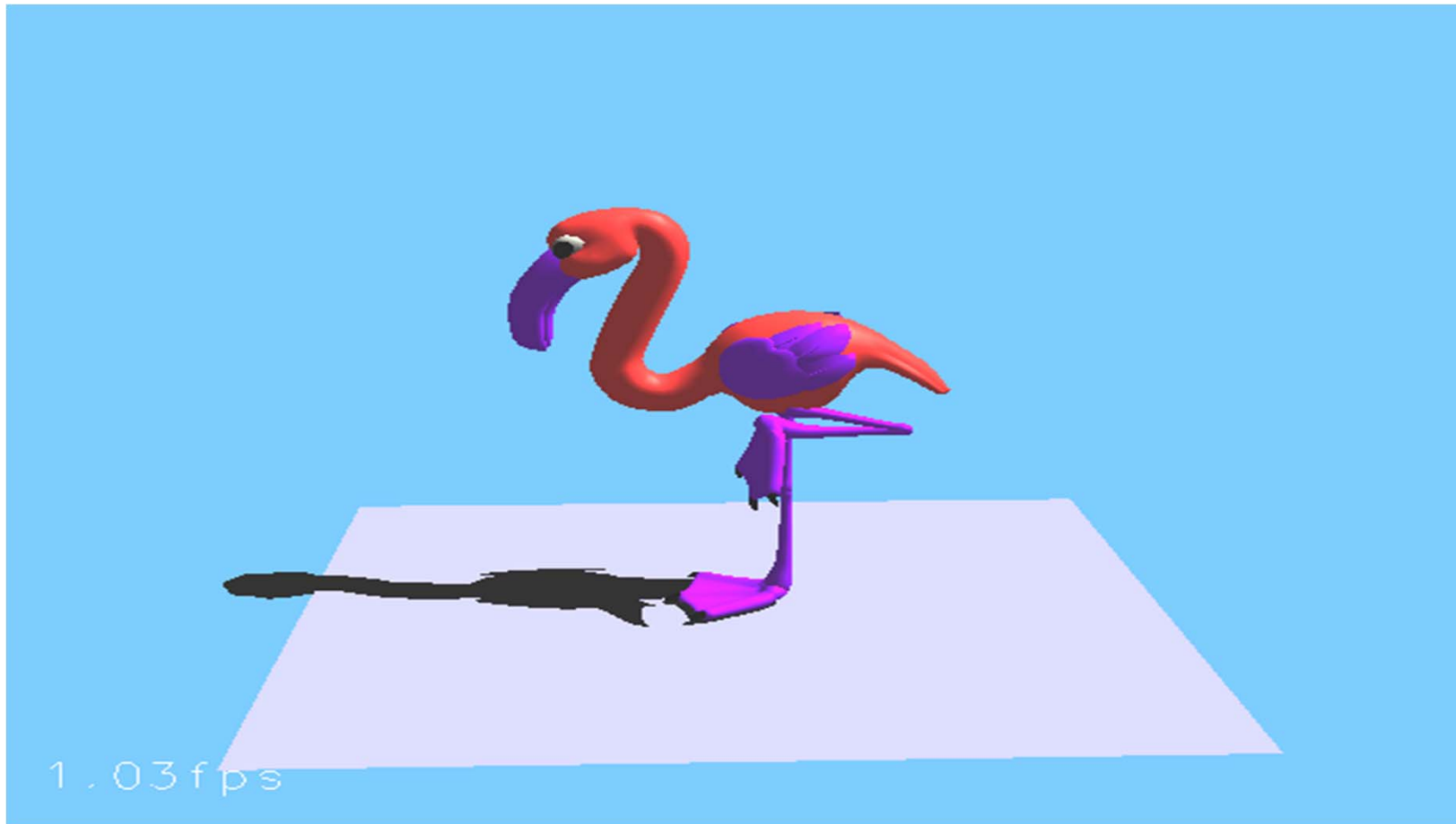
Offset = $3 \cdot \text{factor} + r \cdot \text{units}$ ($dz=3$)

Evitar problemas de z-fighting

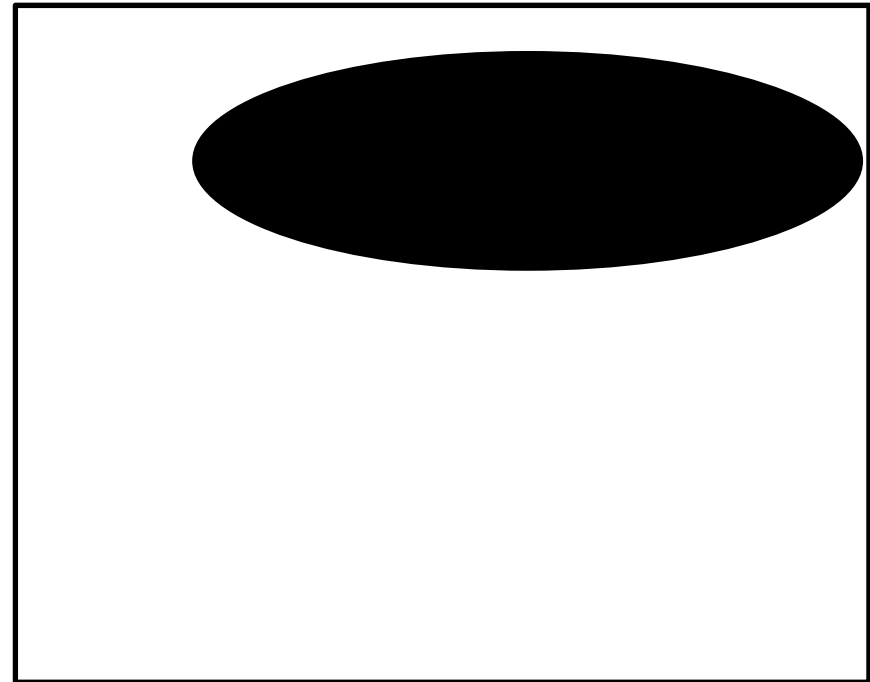
Valors típics: `glPolygonOffset(1, 1);`

Offset positiu → increment de la z (en window coordinates) → es calcula la z com si estigués més lluny

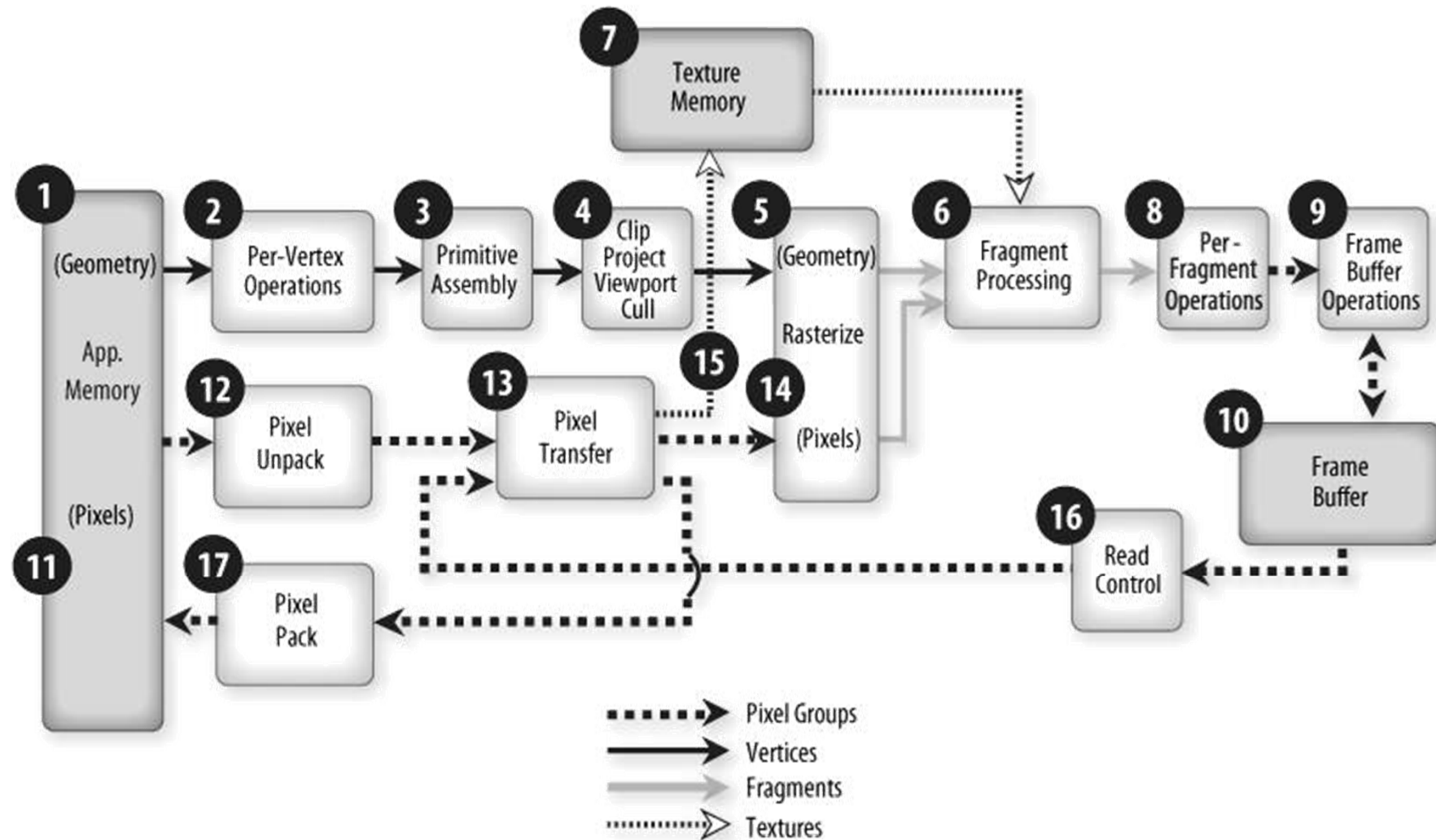
Ombres per projecció (un pla)

Stencil buffer

Pipeline OpenGL

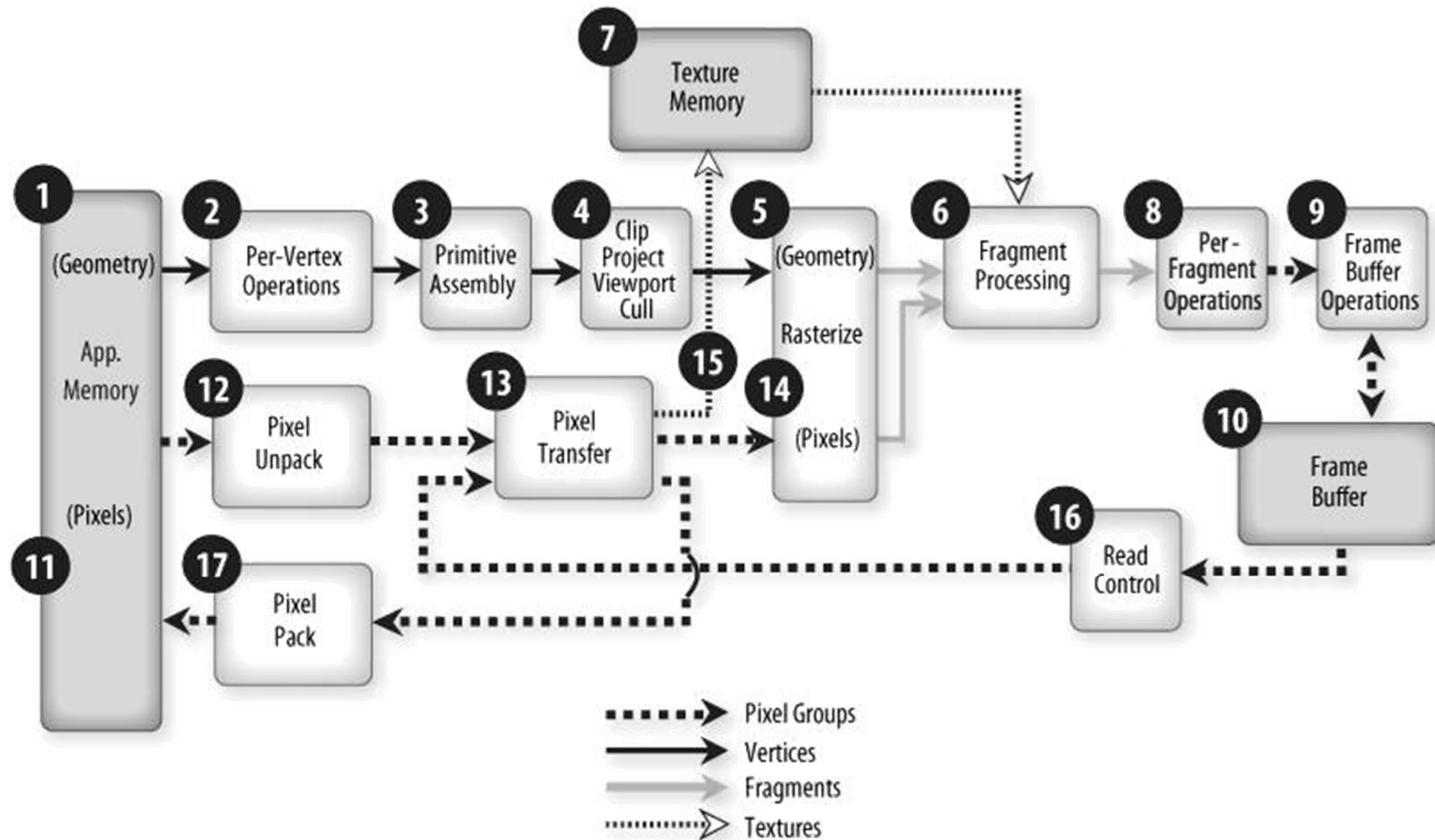

Pipeline OpenGL

8. Per-fragment operations (“raster operations”)

- Pixel ownership
- Scissor test
- Alpha test
- **Stencil test**
- **Depth test (test Z-buffer)**
- Blending
- Dithering
- Logical Ops (glLogicOp)

Pipeline OpenGL

Pipeline OpenGL

9. Frame buffer operations

- Es modifiquen els buffers que s'hagin escollit amb `glDrawBuffers`
- Es veu afectada per **`glColorMask`**, **`glDepthMask`**...

Stencil buffer

El stencil buffer guarda, per cada pixel, un enter entre $0..2^n-1$.

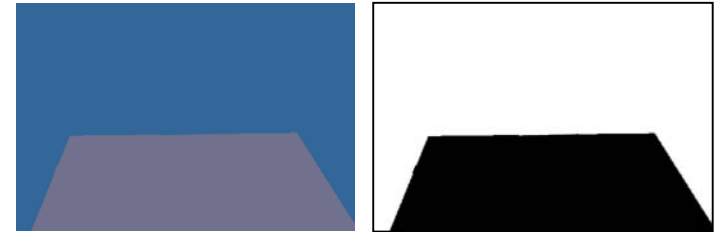
- Demanar una finestra OpenGL amb stencil:
 - `QGLformat f;`
 - `f.setStencil(true);`
 - `QGLformat::setDefaultFormat(f);`
- Obtenir el núm. de bits del stencil:
 - `glGetIntegerv(GL_STENCIL_BITS, &nbits);`
- Esborrar stencil (no li afecta `glStencilFunc()`, sí `glStencilMask`):
 - `glClearStencil(0);`
 - `glClear(GL_STENCIL_BUFFER_BIT);`

Stencil buffer

- Establir el test de comparació:
 - `glEnable(GL_STENCIL_TEST);`
 - **`glStencilFunc`**(comparació, valorRef, mask)
 - Comparació pot ser: `GL_NEVER`, `GL_ALWAYS`, `GL_LESS`...
 - Ex: `GL_LESS`: $(\text{valorRef} \ \& \ \text{mask}) < (\text{valorStencil} \ \& \ \text{mask})$
- Operacions a fer a stencil buffer segons el resultat del test:
 - **`glStencilOp`**(fail, zfail, zpass)
 - fail -> op. a fer quan el fragment no passa el test de stencil
 - Zfail -> op. a fer quan passa stencil, pero no passa z-buffer
 - Zpass -> op. a fer quan passa stencil i passa z-buffer
 - Cadascú dels paràmetres anteriors pot ser:
 - `GL_KEEP`, `GL_ZERO`, `GL_INCR`, `GL_DECR`, `GL_INVERT`
 - `GL_REPLACE` (usa valor refèrència)

Ombres per projecció (amb stencil)

// 1. Dibuixa el **receptor** al color buffer i al stencil buffer

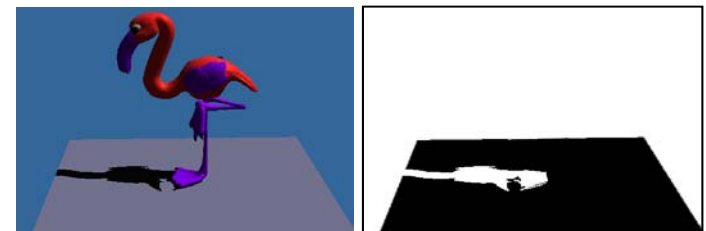
// 2. Dibuixa **oclusor** per netejar l'stencil a les zones a l'ombra

// 3. Dibuixa la part fosca del **receptor**

// 4. Dibuixa l'**oclusor**

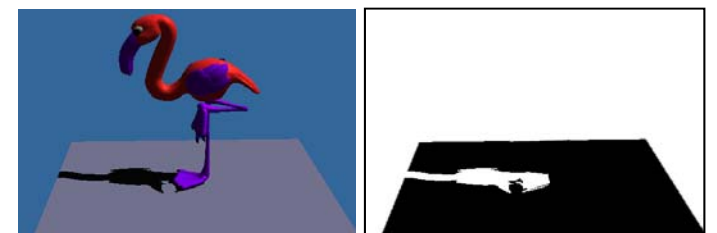
Ombres per projecció (amb stencil)

```
// 1. Dibuixa el receptor al color buffer i al stencil buffer  
glEnable(GL_STENCIL_TEST);  
glStencilFunc(GL_ALWAYS, 1, 1);  
glStencilOp(GL_KEEP, GL_KEEP, GL_REPLACE);  
dibuixa(receptor);
```

```
// 2. Dibuixa oclusor per netejar l'stencil a les zones a l'ombra  
glDisable(GL_DEPTH_TEST);  
glColorMask(GL_FALSE, ... GL_FALSE);  
glStencilFunc(GL_EQUAL, 1, 1);  
glStencilOp(GL_KEEP, GL_KEEP, GL_ZERO);  
glPushMatrix(); glMultMatrixf(MatriuProjeccio);  
dibuixa(oclusor);  
glPopMatrix();
```

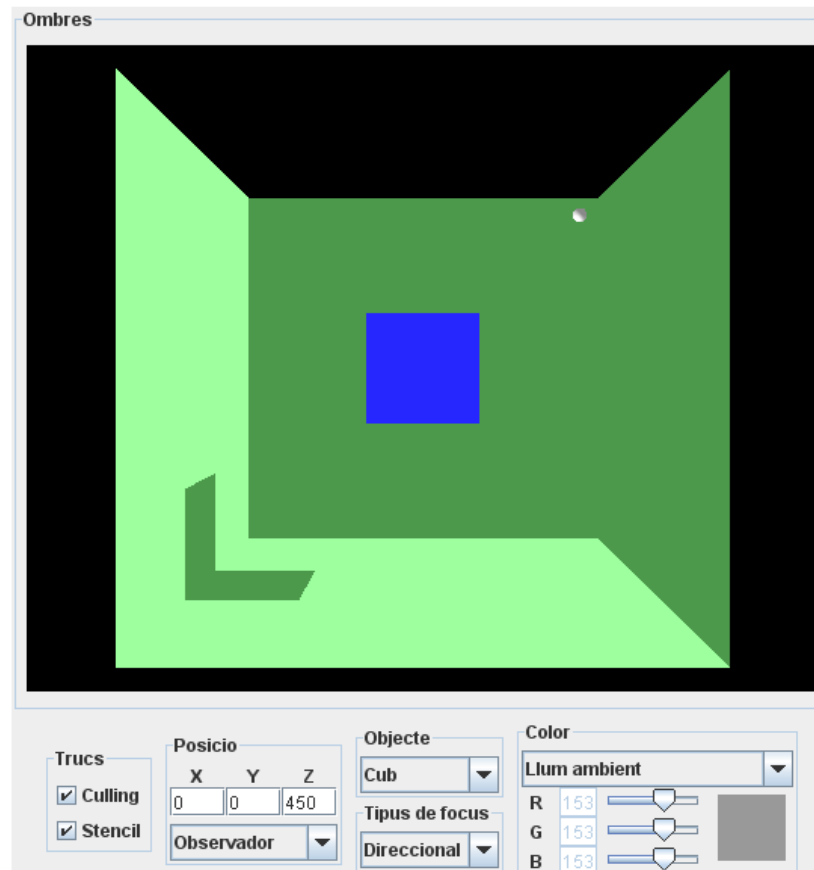
```
// 3. Dibuixa la part fosca del receptor  
glEnable(GL_DEPTH_TEST);  
glDepthFunc(GL_LEQUAL);  
glColorMask(GL_TRUE, ... , GL_TRUE);  
glDisable(GL_LIGHTING);  
glStencilFunc(GL_EQUAL, 0, 1);  
Dibuixa(receptor);
```

```
// 4. Dibuixa l'oclusor  
glEnable(GL_LIGHTING);  
glDepthFunc(GL_LESS);  
glDisable(GL_STENCIL_TEST);  
Dibuixa(oclusor);
```


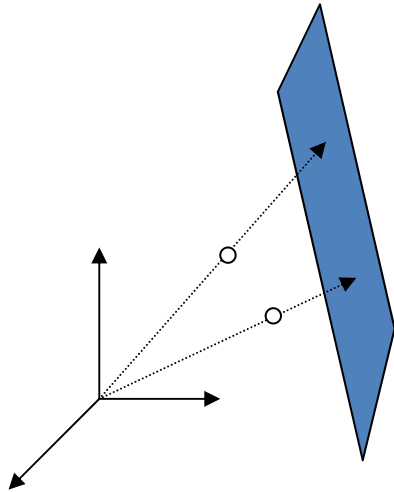
Ombres per projecció (amb stencil)

Experimenteu amb l'applet d'ombres del CD-ROM:

Projecció respecte l'origen

- Donats els coeficients (a,b,c,d) d'un pla, la matriu de projecció respecte l'origen és:

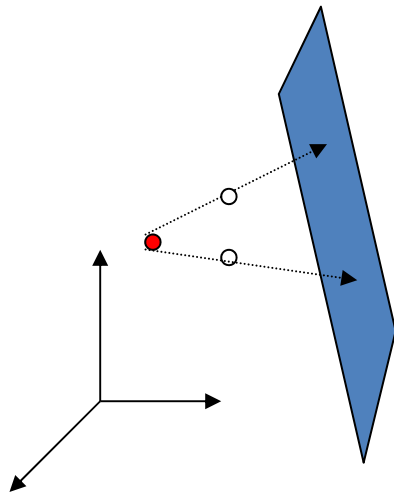

$$\begin{bmatrix} -d & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -d & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -d & 0 \\ a & b & c & 0 \end{bmatrix}$$

Projecció respecte punt (x,y,z)

- Donats els coeficients (a,b,c,d) d'un pla, la matriu de projecció respecte un punt (x,y,z) és:

és:

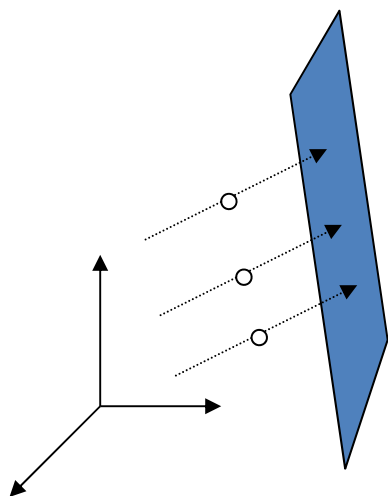

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & x \\ 0 & 1 & 0 & y \\ 0 & 0 & 1 & z \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -(d+ax+by+cz) & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -(d+ax+by+cz) & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -(d+ax+by+cz) & 0 \\ a & b & c & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & -x \\ 0 & 1 & 0 & -y \\ 0 & 0 & 1 & -z \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} =$$

$-d - by - cz$	xb	xc	xd
ya	$-d - ax - cz$	yc	yd
za	zb	$-d - ax - by$	zd
a	b	c	$-ax - by - cz$

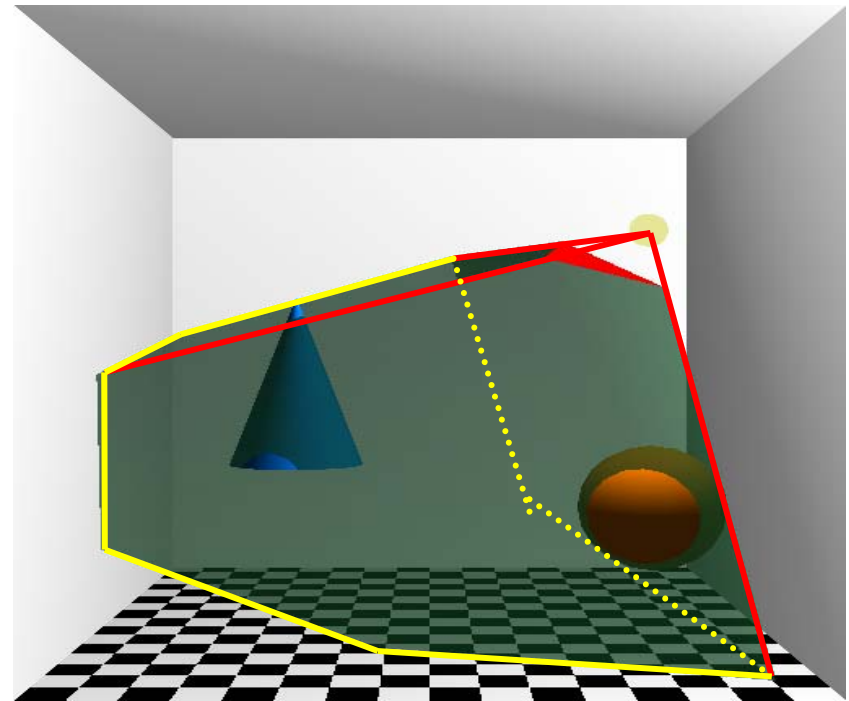
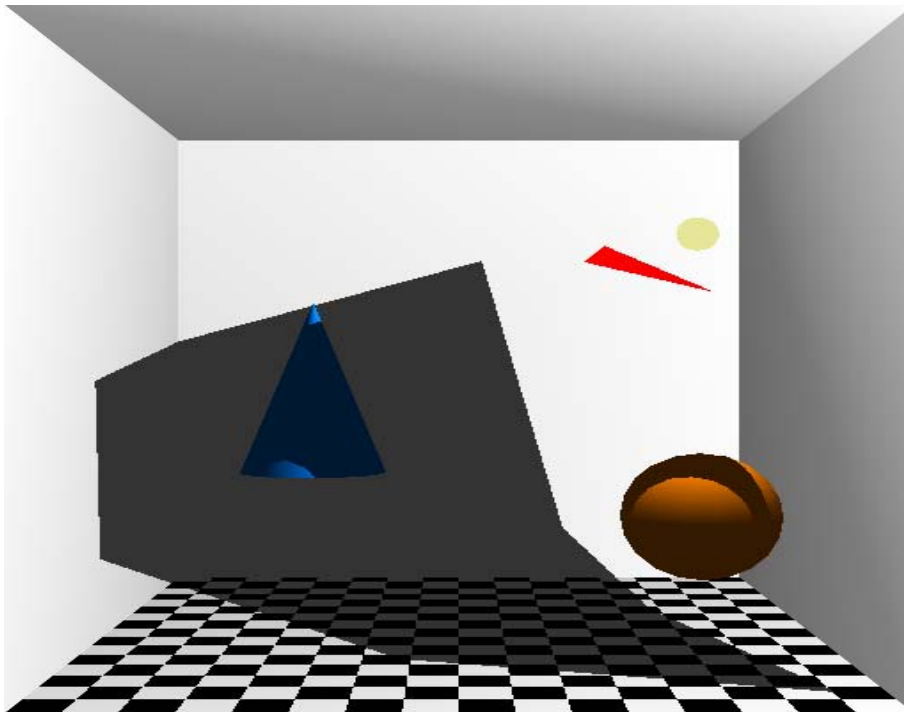
Projecció en la direcció (x,y,z)

- Donats els coeficients (a,b,c,d) d'un pla, la matriu de projecció en la direcció del vector (x,y,z) és:

$by + cz$	$-bx$	$-cx$	$-dx$
$-ay$	$ax + cz$	$-cy$	$-dy$
$-az$	$-bz$	$ax + by$	$-dz$
0	0	0	$ax + by + cz$

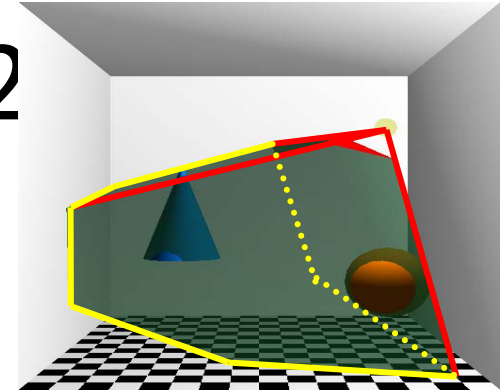
Volums d'ombra

Volums d'ombra (1/2)

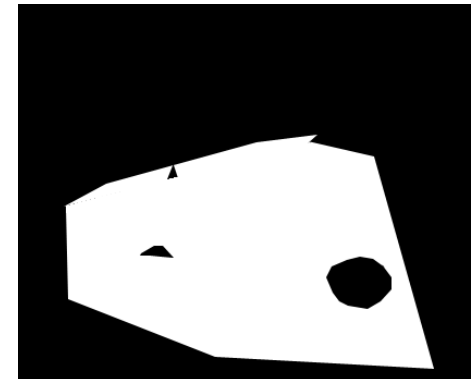
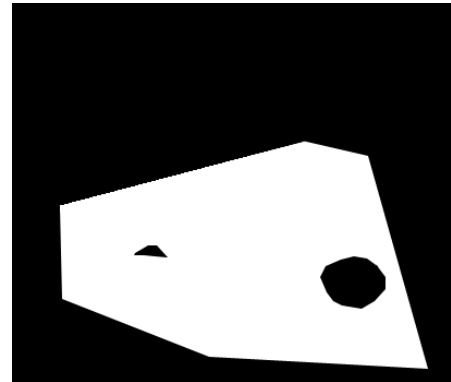
// 1. Dibuixa l'**escena** al z-buffer

```
glColorMask(GL_FALSE, ..., GL_FALSE);  
dibuixa(escena);
```


// 2. Dibuixa al stencil les **cares frontals** del volum

```
glEnable(GL_STENCIL_TEST);  
glDepthMask(GL_FALSE);  
glStencilFunc(GL_ALWAYS, 0, 0);  
glEnable(GL_CULL_FACE);  
glStencilOp(GL_KEEP, GL_KEEP, GL_INCR);  
glCullFace(GL_BACK);  
dibuixa(volum_ombra);
```


// 3. Dibuixa al stencil les **cares posteriors** del volum

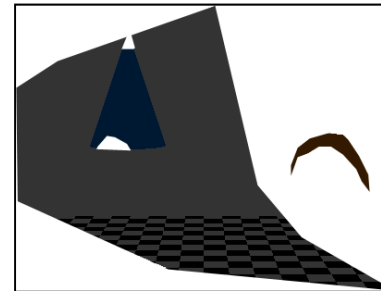
```
glStencilOp(GL_KEEP, GL_KEEP, GL_DECR);  
glCullFace(GL_FRONT);  
dibuixa(volum_ombra);
```


Volums d'ombra (2/2)

// 4. Dibuixa al color buffer la part fosca de l'escena

```
glDepthMask(GL_TRUE);  
glColorMask(GL_TRUE, ... , GL_TRUE);  
glCullFace(GL_BACK);  
glDepthFunc(GL_LEQUAL);  
glStencilOp(GL_KEEP, GL_KEEP, GL_KEEP);  
glStencilFunc(GL_EQUAL, 1, 1);  
glDisable(GL_LIGHTING);  
dibuixa(escena);
```


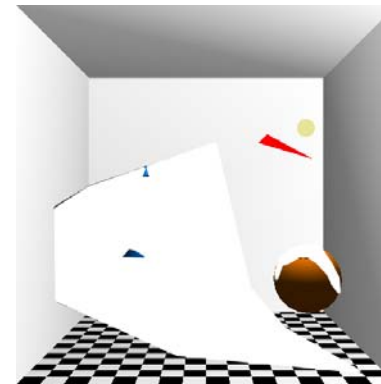
+

// 5. Dibuixem al color buffer la part clara de l'escena

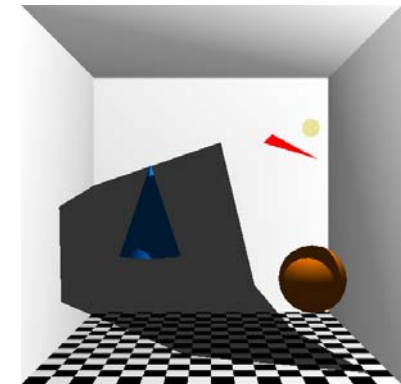
```
glStencilFunc(GL_EQUAL, 0, 1);  
glEnable(GL_LIGHTING);  
dibuixa(escena);
```

// 6. Restaura l'estat inicial

```
glDepthFunc(GL_LESS);  
glDisable(GL_STENCIL_TEST);
```

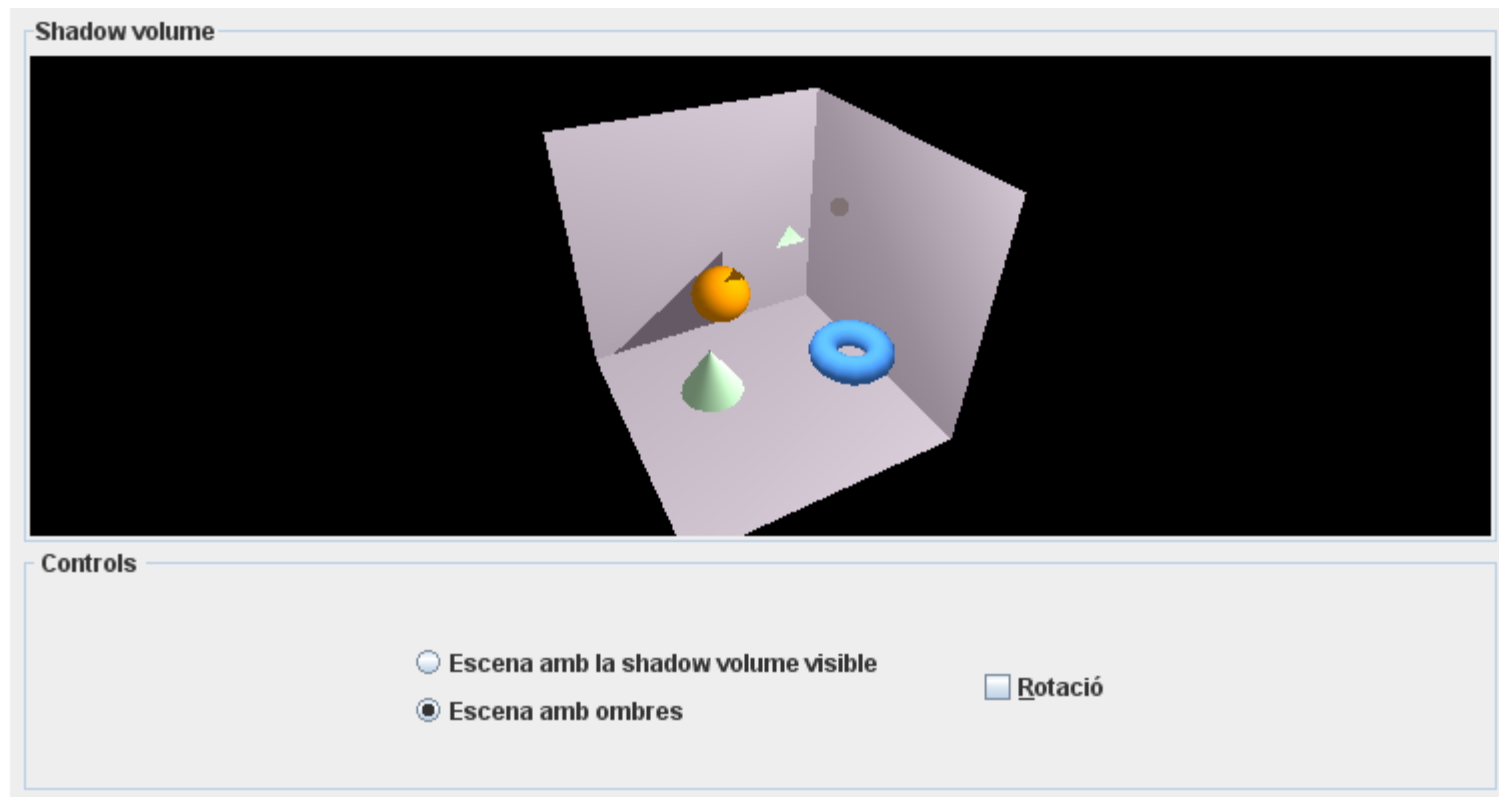

=

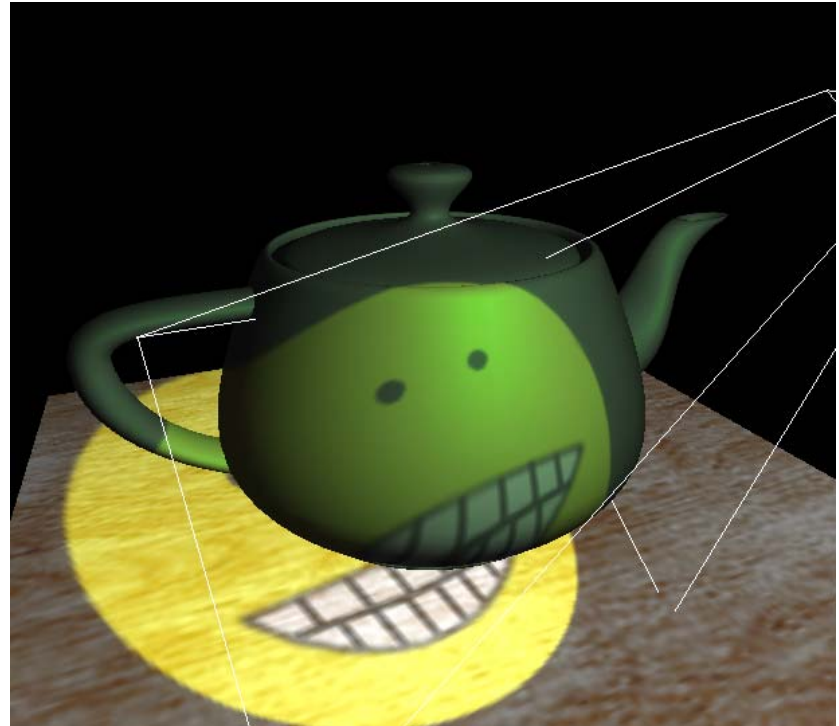
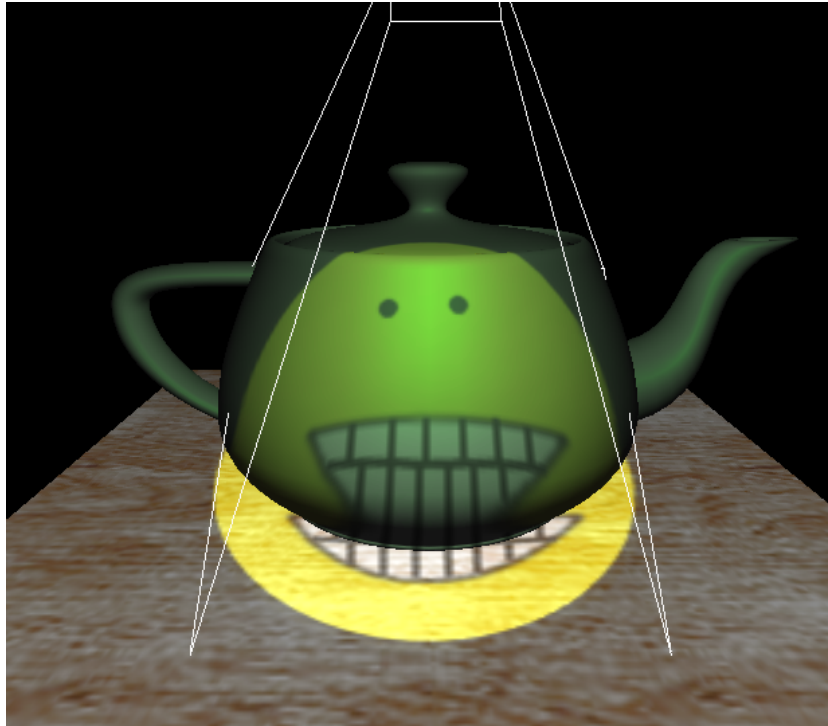

Volums d'ombra

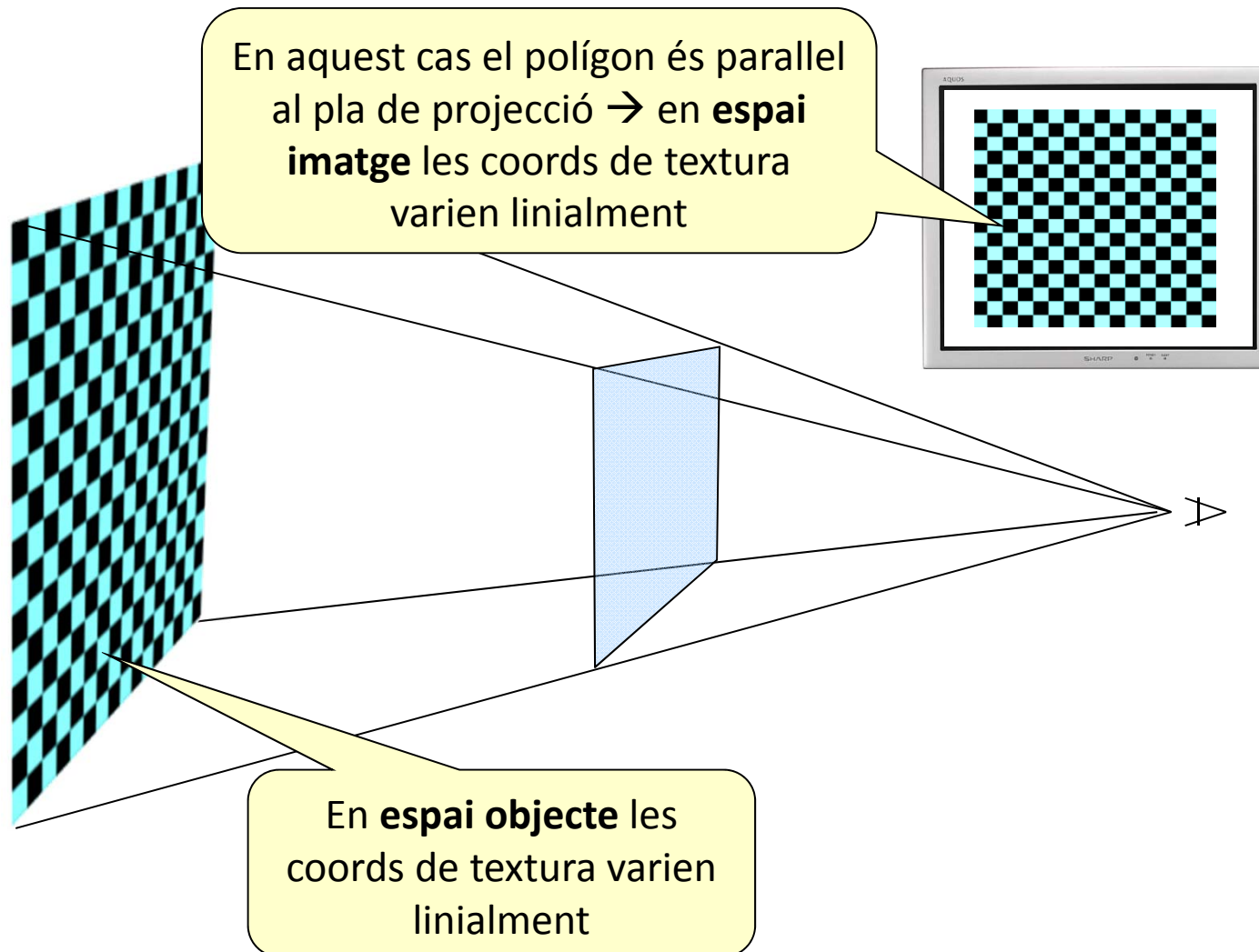
- Proveu l'applet del CD-ROM:

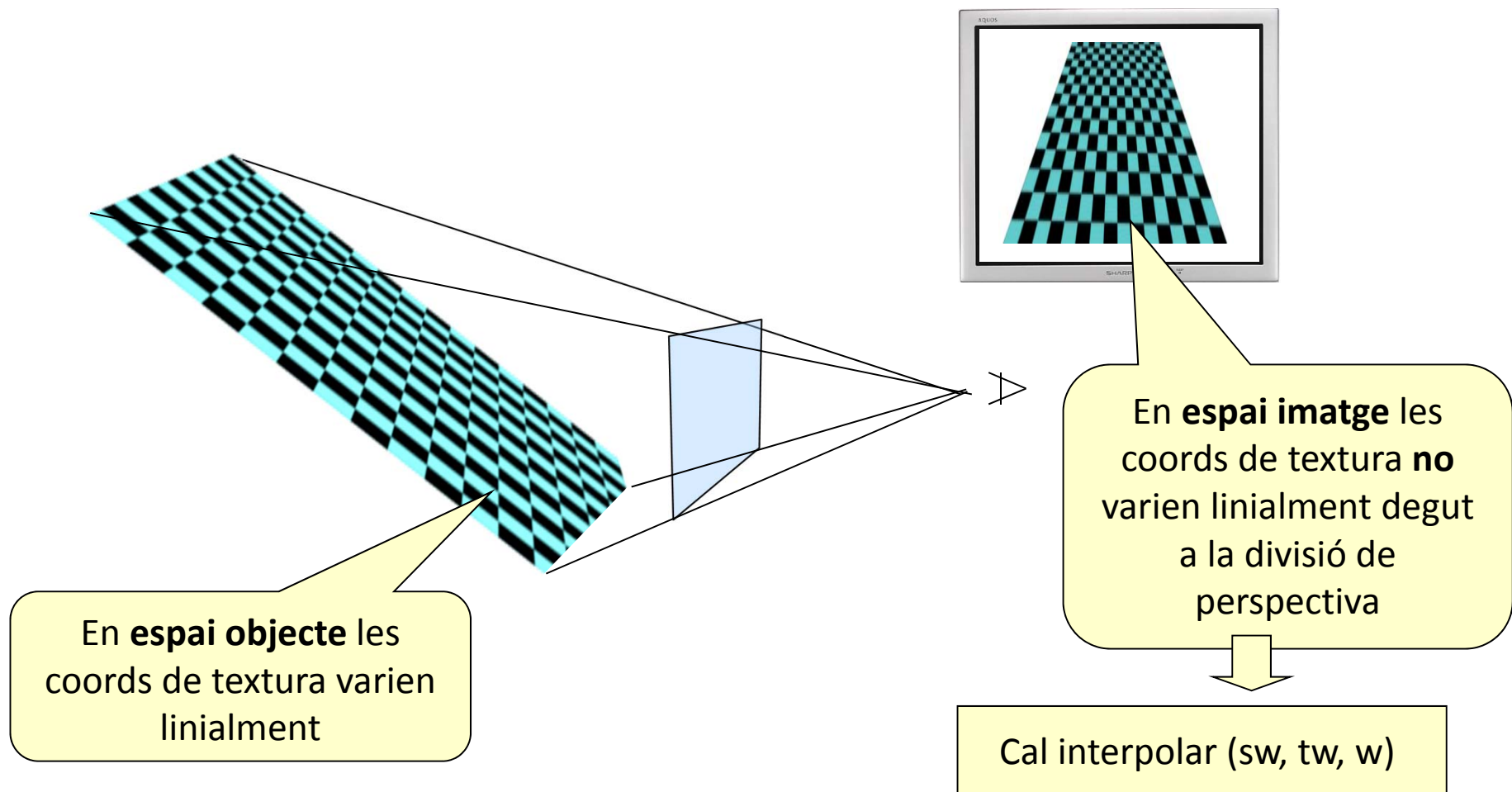
Projective texture mapping

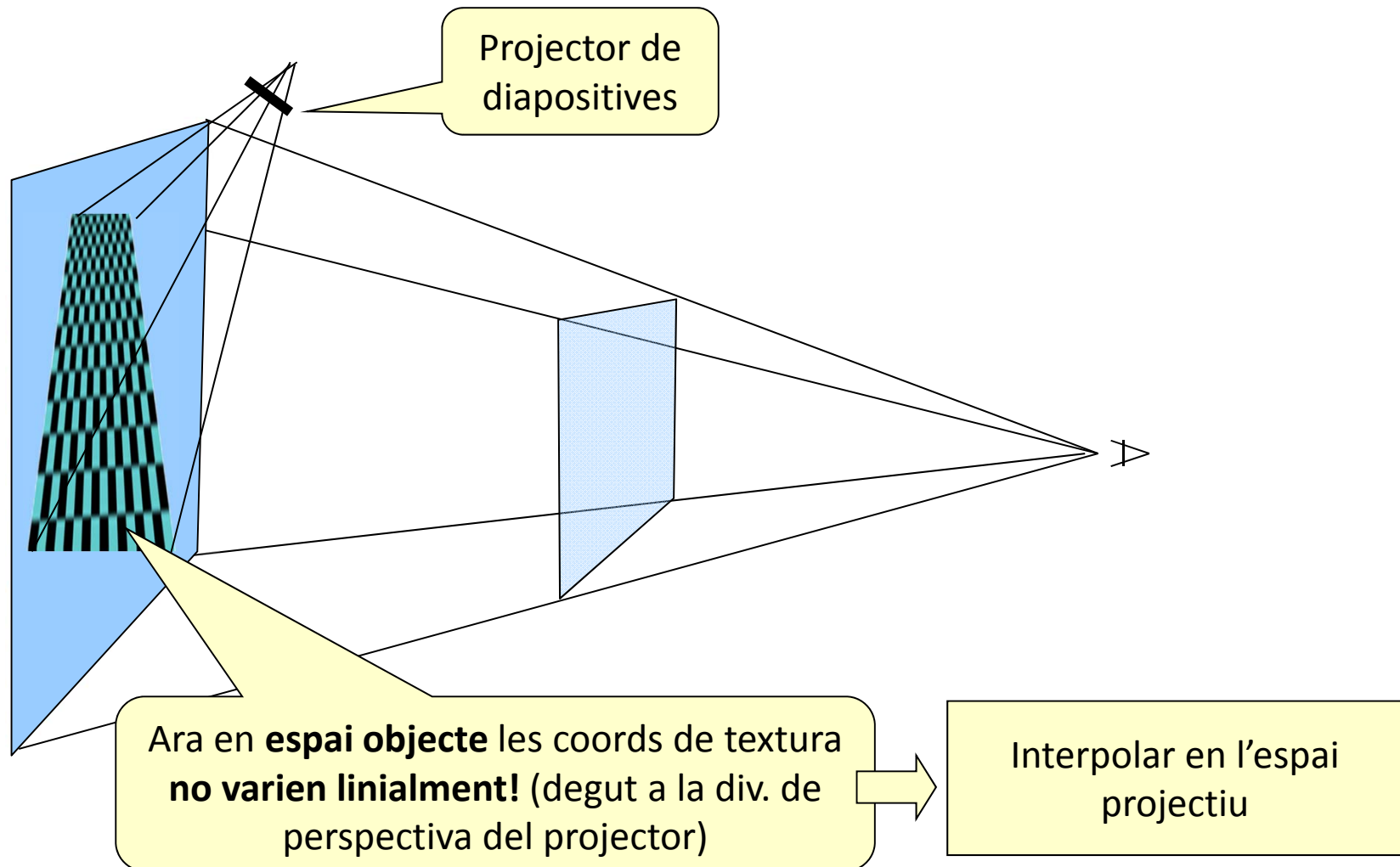
Perspective-correct interpolation

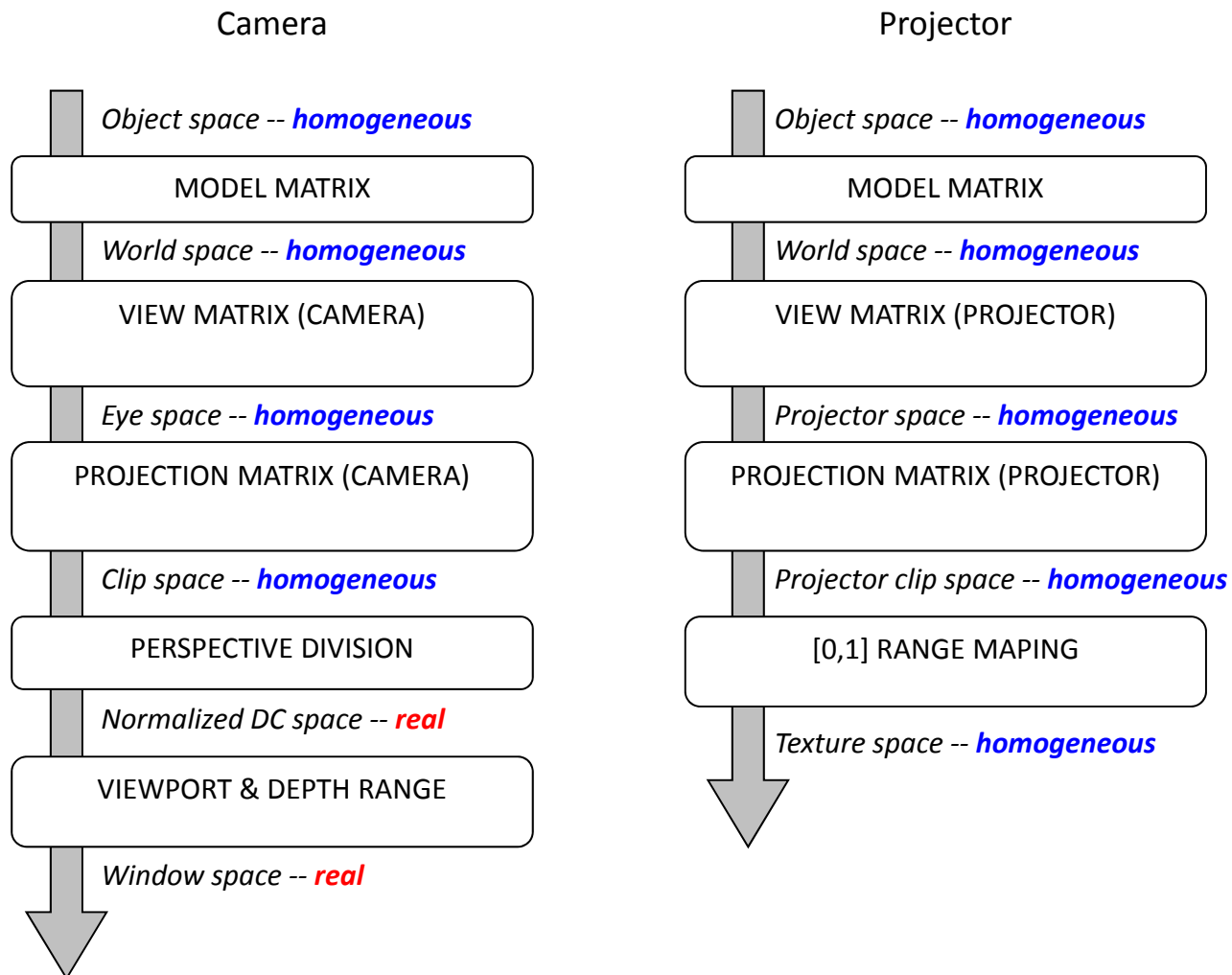
Perspective-correct interpolation

Projective-space interpolation

Projective texture mapping

Projective texture mapping (1/2)

// Pas 1: Modificar la TEXTURE MATRIX

```
glMatrixMode(GL_TEXTURE);
```

```
glLoadIdentity();
```

```
glTranslated(0.5, 0.5, 0.5); // T (translació)
```

```
glScaled(0.5, 0.5, 0.5); // S (escalat)
```

```
gluPerspective(...); // Pp (projection matrix del projector)
```

```
gluLookAt(...); // Vp (view matrix del projector, no de càmera!)
```

```
glMultMatrixf(Model); // M (transformació de modelat)
```

```
glMatrixMode(GL_MODELVIEW);
```

```
../..
```

Projective texture mapping (2/2)

// Pas 2: Opció (a) – Dibuixar amb coords de textura = coords del vèrtex

```
glTexCoord3f(x,y,z);
```

```
glVertex3f(x,y,z);
```

...

// Pas 2: Opció (b) – Utilitzar glTexGen per aconseguir el mateix efecte

```
glTexGenf(GL_S, GL_TEXTURE_GEN_MODE, GL_OBJECT_LINEAR);
```

```
glTexGenf(GL_T, GL_TEXTURE_GEN_MODE, GL_OBJECT_LINEAR);
```

```
glTexGenf(GL_R, GL_TEXTURE_GEN_MODE, GL_OBJECT_LINEAR);
```

```
glTexGenf(GL_Q, GL_TEXTURE_GEN_MODE, GL_OBJECT_LINEAR);
```

```
float s[4] = {1.0f, 0.0f, 0.0f, 0.0f};
```

```
float t[4] = {0.0f, 1.0f, 0.0f, 0.0f};
```

```
float r[4] = {0.0f, 0.0f, 1.0f, 0.0f};
```

```
float q[4] = {0.0f, 0.0f, 0.0f, 1.0f};
```

```
glTexGenf(GL_S, GL_OBJECT_PLANE, s);
```

```
glTexGenf(GL_T, GL_OBJECT_PLANE, t);
```

```
glTexGenf(GL_R, GL_OBJECT_PLANE, r);
```

```
glTexGenf(GL_Q, GL_OBJECT_PLANE, q);
```

```
dibuixarEscena()
```

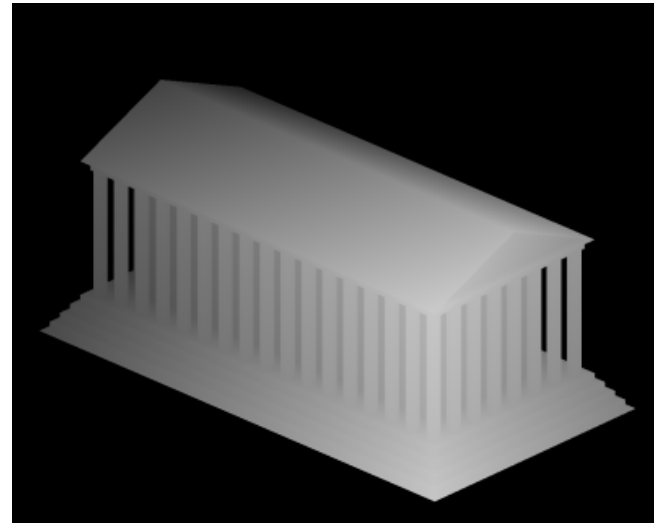
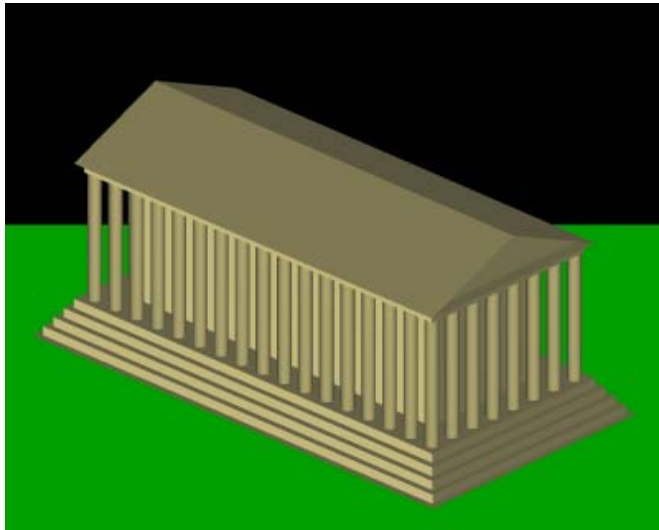
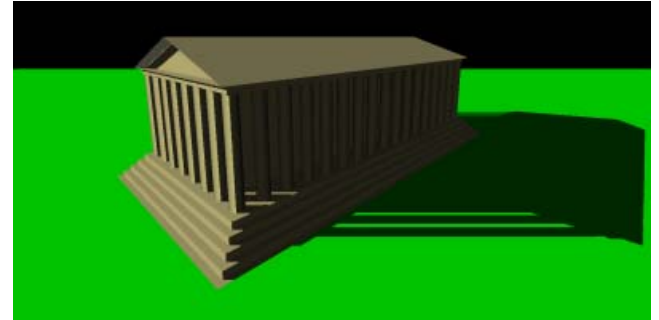
Projective texture mapping

- També es pot utilitzar glTexGen() amb GL_EYE_LINEAR, amb alguns avantatges addicionals.
- Consulteu:

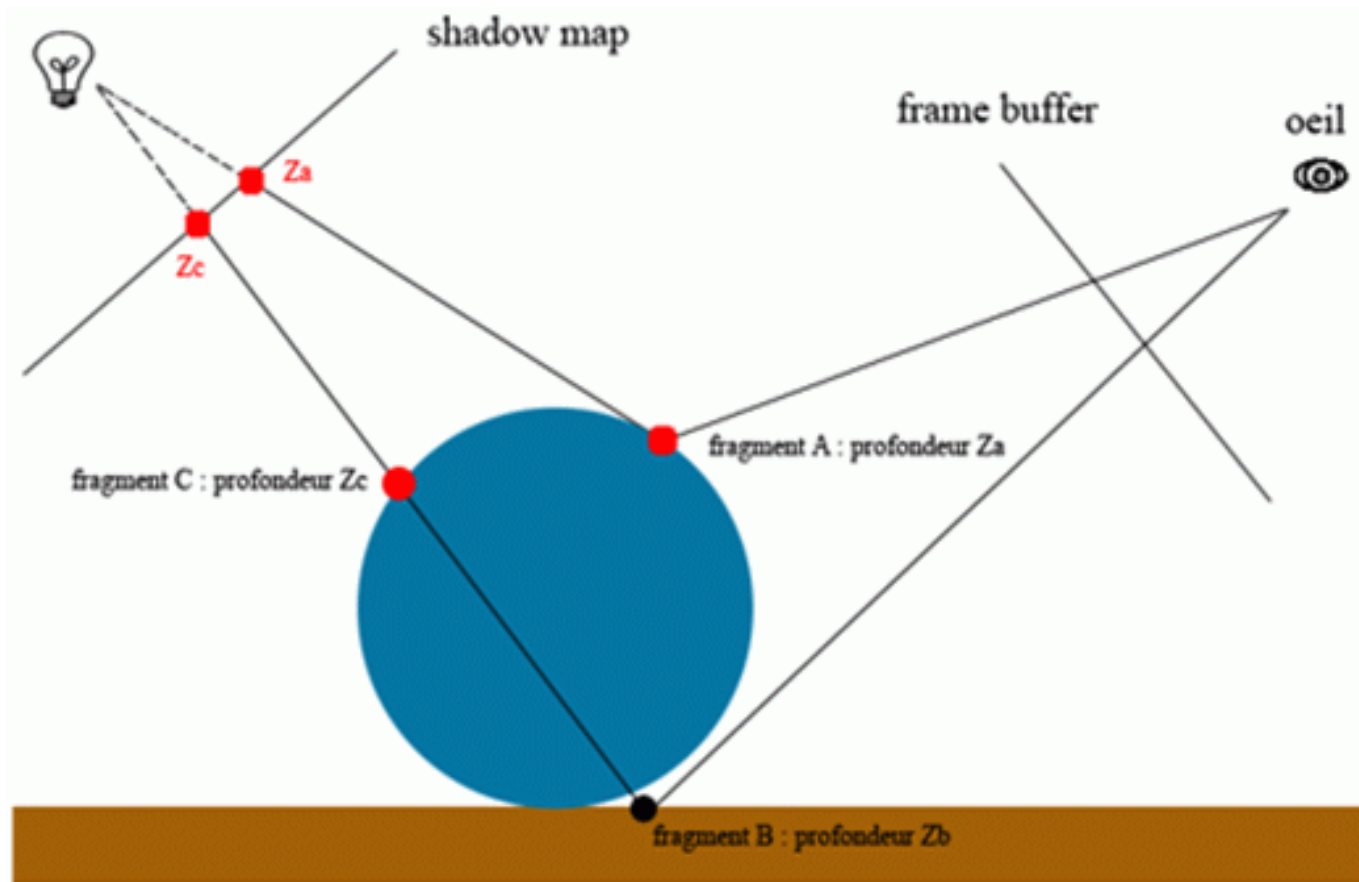
Cass Everit, Projective Texture Mapping. Nvidia,

<http://developer.nvidia.com/attach/6549>

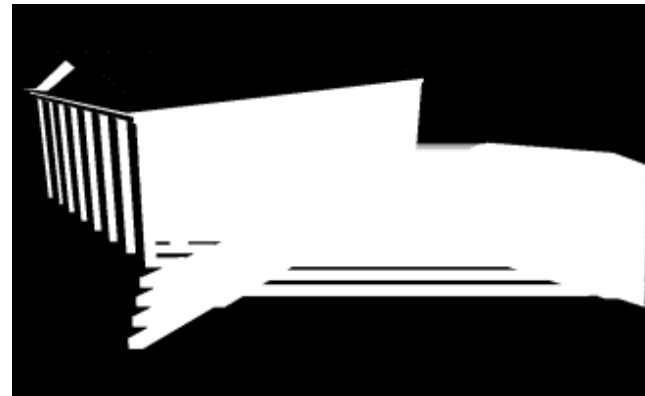
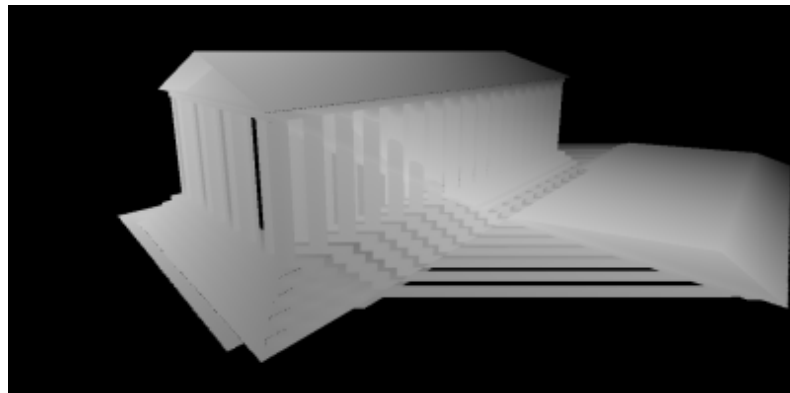
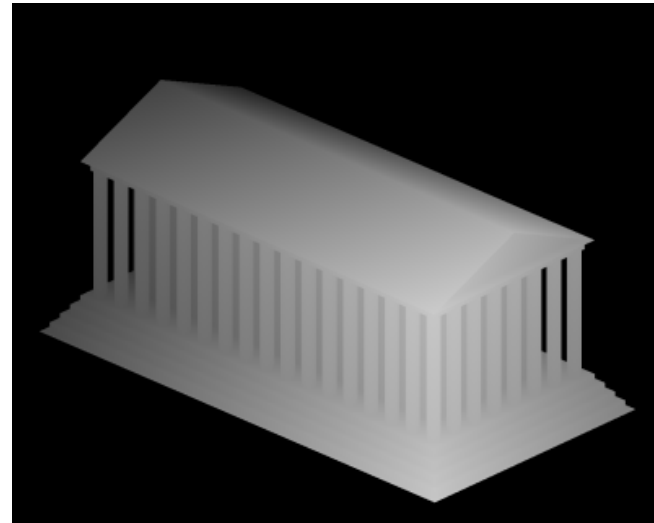
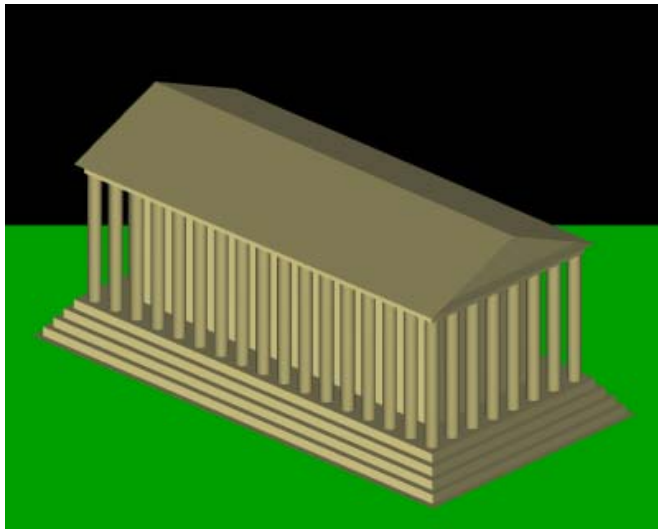
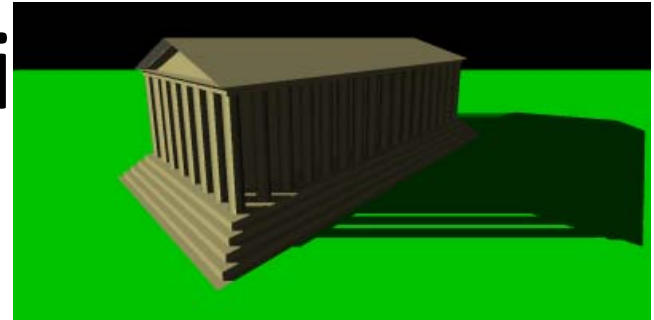
Shadow mapping

Shadow mapping

Shadow mappi

Shadow mapping - setup

// Setup shadow map (un cop)

```
glActiveTexture(GL_TEXTURE0);  
glGenTextures( 1, &textureId);  
glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textureId);  
glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_S, GL_CLAMP_TO_EDGE);  
glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_T, GL_CLAMP_TO_EDGE);  
glTexParameteri( GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER, GL_LINEAR );  
glTexParameteri( GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER, GL_LINEAR );  
glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, GL_DEPTH_COMPONENT32, SHADOW_MAP_WIDTH,  
             SHADOW_MAP_HEIGHT, 0, GL_DEPTH_COMPONENT, GL_FLOAT, NULL);
```

Shadow mapping – pass 1

// Pas 1. Actualització del shadow map

// 1. Definir càmera situada a la font de llum

```
glViewport( 0, 0, SHADOW_MAP_WIDTH, SHADOW_MAP_HEIGHT );  
glMatrixMode( GL_PROJECTION );  
glLoadIdentity();  
gluPerspective( fov, ar, near, far); // de la càmera situada a la llum!  
glMatrixMode( GL_MODELVIEW );  
glLoadIdentity();  
gluLookAt( lightPos, ..., lightTarget, ....., up,...);
```

// 2. Dibuixar l'escena

```
glClear( GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT );  
glPolygonOffset(1,1); glEnable(GL_POLYGON_OFFSET_FILL);  
drawScene();  
glDisable(GL_POLYGON_OFFSET_FILL);
```

// 3. Guardar el z-buffer en una textura

```
glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textureId);  
glCopyTexSubImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 0, 0, 0, 0, SHADOW_MAP_WIDTH,  
SHADOW_MAP_HEIGHT);
```

⁴⁵// Restaurar càmera i viewport

Shadow mapping – pass 2

// Generació de coords de textura pel shadow map

// La generació és similar a projective texture mapping

`glLoadIdentity();`

`glTranslated(0.5, 0.5, 0.5);`

`glScaled(0.5, 0.5, 0.5);`

`gluPerspective(fov, ar, near, far);`

`gluLookAt(lightPos, ... lightTarget, ... up...);`

→ La matriu resultant és la que passa les coordenades del vertex $(x,y,z,1)$ de *world space* a *homogeneous texture space* (s,t,p,q)

Shadow mapping - VS

// VS

```
uniform mat4 lightMatrix;
```

```
...
```

```
void main()
```

```
{
```

```
...
```

```
gl_TexCoord[0] = lightMatrix*gl_Vertex;
```

```
gl_Position = gl_ModelViewProjectionMatrix * gl_Vertex;
```

```
}
```

Shadow mapping - FS

// FS

...

```
vec2 st = gl_TexCoord[0].st / gl_TexCoord[0].q;
```

```
float trueDepth = gl_TexCoord[0].p / gl_TexCoord[0].q;
```

```
float storedDepth = texture2D(shadowMap, st).r;
```

```
float bias = 0.01;
```

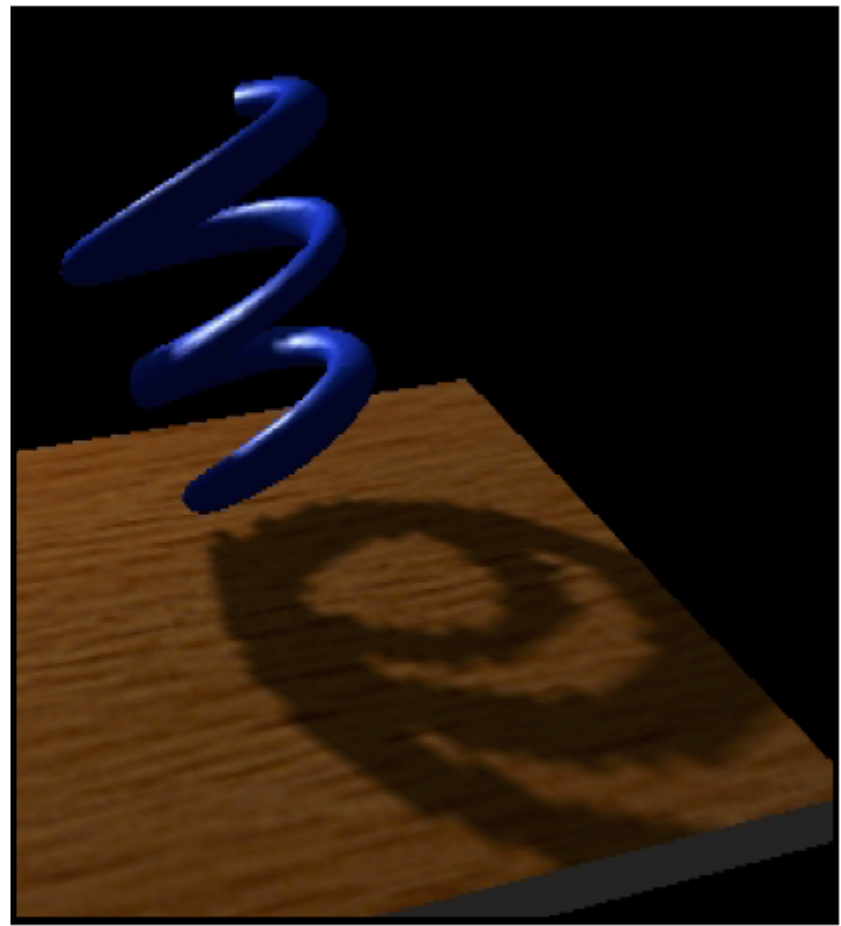
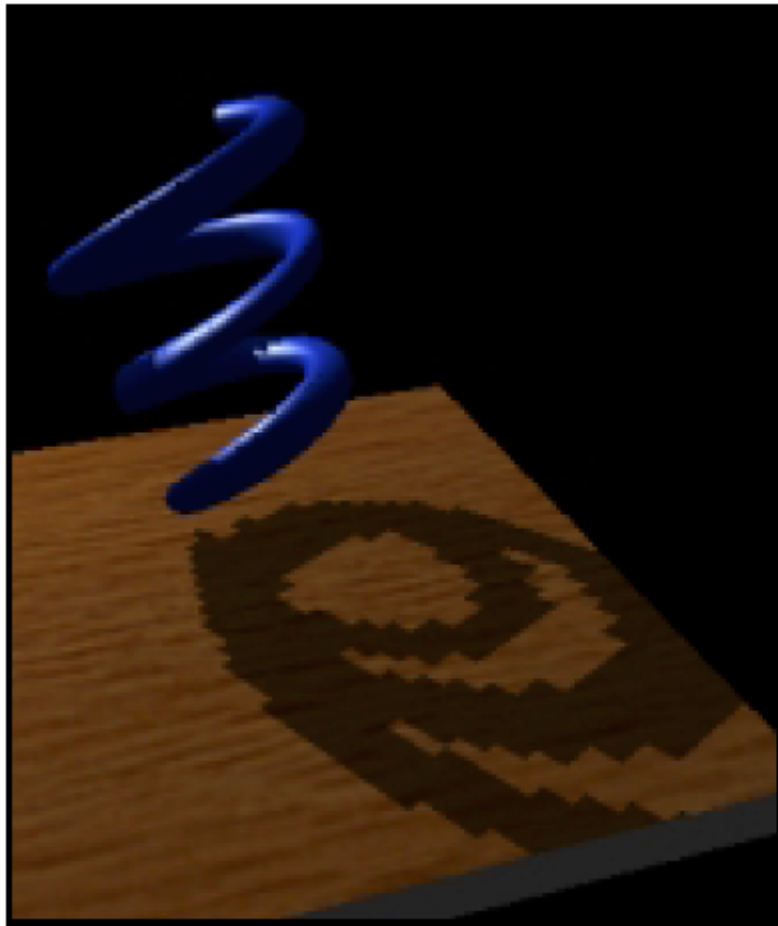
```
if (trueDepth - bias <= storedDepth)
```

```
    gl_FragColor = ... // iluminat
```

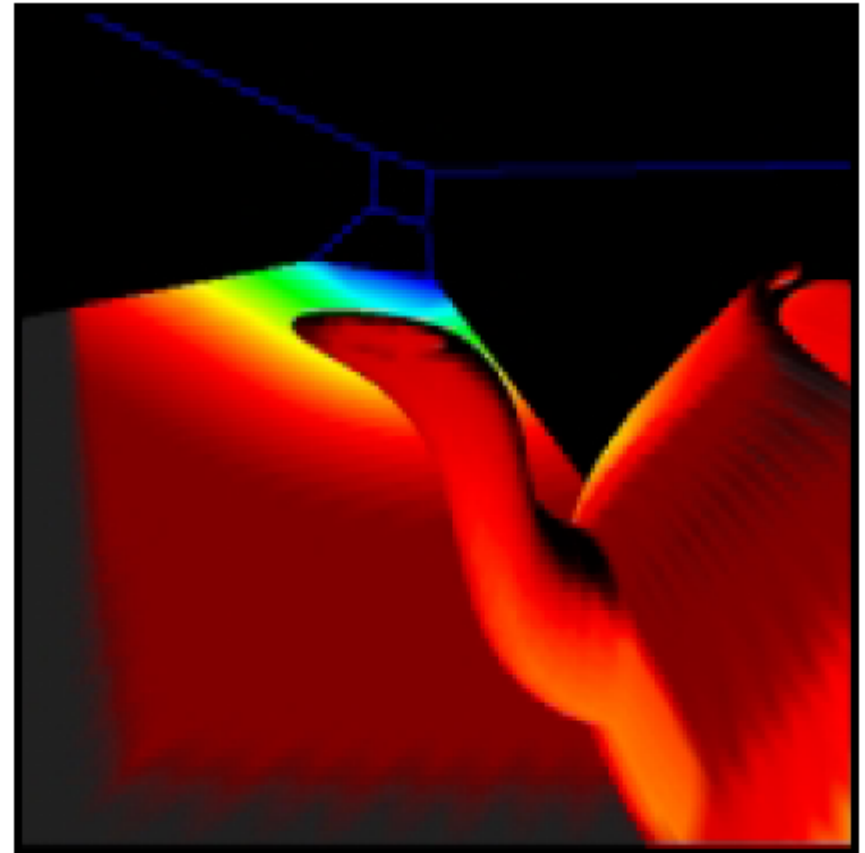
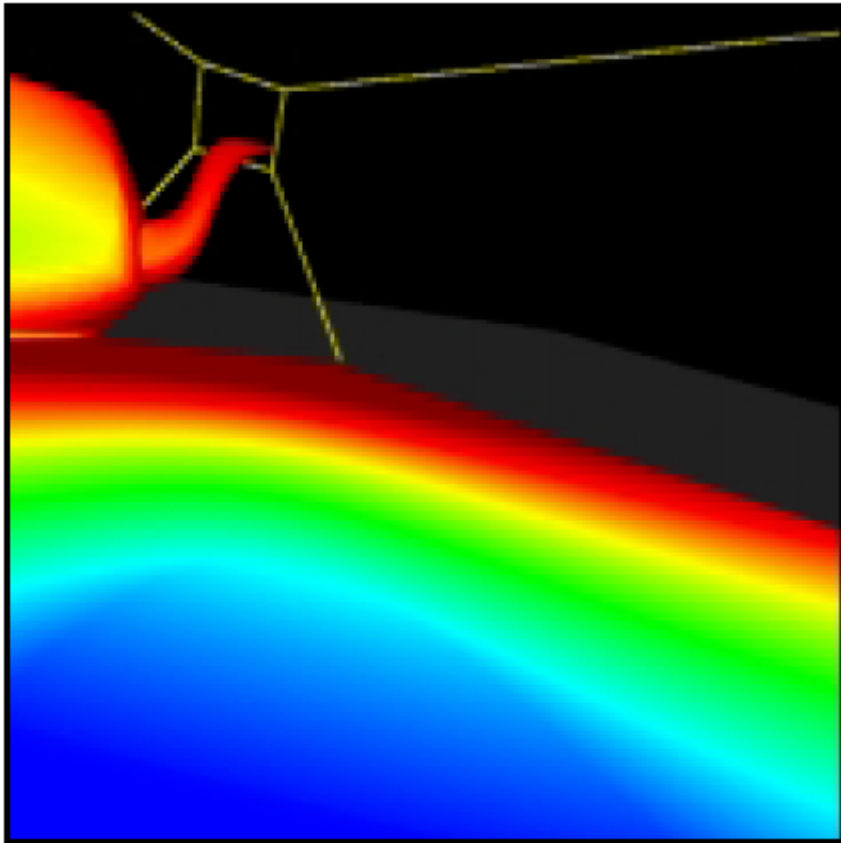
```
else
```

```
    gl_FragColor = ... // a l'ombra
```


Filtering shadow maps

Dueling frusta

References

- Cass Everitt, Ashu Rege, Cem Cebenoyan: Hardware shadow mapping.

http://www.cs.berkeley.edu/~ravir/6160/papers/shadow_mapping.pdf